

1 thema 3 sporen

Kritisch denken

1

DOEL

Jongeren laten ervaren dat je een thema anders gaat zien afhankelijk van de bron. Leren onderscheid maken tussen feiten, verhalen en meningen. Enkelvoudige verhalen doorprikken door bewust meerdere perspectieven te onderzoeken.

3

BESCHRIJVING

Kies een thema

Kies samen één concreet thema dat leeft bij de groep (of geef 2-3 opties waaruit ze kiezen). Kader kort: "We gaan niet bewijzen wie gelijk heeft, maar kijken hoe verschillende bronnen ons beeld kleuren."

Verdeel de 3 onderzoekssporen

Werk in groepjes van 3-4. Elk groepje onderzoekt hetzelfde thema, maar via drie sporen:

1. Spoor 1 – Feiten & context

- Zoek 1-2 bronnen die vooral feiten geven: cijfers, achtergrond, uitleg van regels/wetten, neutrale uitleg. Noteer op het werkblad: Wat zijn de belangrijkste feiten? Wat weten we nu zeker (of redelijk zeker)?

2. Spoor 2 – Verhalen van mensen

- Zoek 1-2 persoonlijke verhalen: getuigenis van iemand die dit meemaakt, interview, blog, video. Noteer: Wie spreekt hier? Wat voelt deze persoon? Welke ervaring springt eruit?

3. Spoor 3 – Meningen & framing

- Zoek 1-2 bronnen met duidelijke opinies: column, social media-post, debatfragment, commentaar. Noteer: Wie spreekt? Welk standpunt neemt hij/zij in? Welke woorden of beelden vallen op ("wij", "zij", "bedreiging", "slachtoffers"...)?

Je kan per groepje één spoor geven (en later samenleggen), of per groepje alle drie sporen laten doen als je meer tijd hebt.

Vergelijken: wat zien we nu anders?

- Breng de groepjes samen en laat hen de drie kolommen naast elkaar leggen en bespreek: Wat wisten jullie alleen op basis van de feiten-bronnen? Wat bracht het persoonlijke verhaal erbij dat je niet zag in de feiten? Wat doen de opinies/social posts met hoe je naar het thema kijkt? (boos, bang, strijdlustig, hoopvol, ...) Waar zie je overdrijving of framing? Waar zie je nuance?

Schrijf op een flap:

- één kolom "Wat is feitelijk?"
- één kolom "Wat is ervaring/gevoel?"
- één kolom "Wat is mening/frame?"

Laat jongeren voorbeelden roepen en vul samen in.

2

BENODIGDHEDEN

- Thema('s) rond polarisatie
- Toegang tot verschillende soorten bronnen: nieuwsartikels, één of meer persoonlijke verhalen, social media, opiniestuk...
- Werkblad met 3 kolommen: Feiten – Verhalen – Meningen
- Duur 50 minuten

4

REFLECTIE

- Hoe was jouw beeld over dit thema voor en na deze oefening?
- Op welk spoor vertrouwt jij spontaan het meest (feiten, verhalen, meningen)?
- Wat gebeurt er in de samenleving als we bijna alleen maar op één type bron steunen?
- Welke gewoonte wil jij meenemen? (bv. altijd minstens één ervaringsverhaal zoeken, of altijd één bron checken die níet met mij eens is.)

5

TIP

Kies het thema niet te groot maak het concreet: één situatie. Werk je eigen thema uit. Geef desnoods vooraf 2-3 geselecteerde bronnen per spoor, zodat jongeren niet verdrinken in Google, zie voorbeelden! Verwijs expliciet naar het gevaar van het enkelvoudig verhaal: "Als we maar één soort bron gebruiken, zien we maar één laag van de werkelijkheid."

1 thema 3 sporen

Werkblad

SPOOR 1 – FEITEN & CONTEXT

Bron(nen):

Wat zijn de
belangrijkste feiten of
cijfers?

Wat weet je nu
(redelijk) zeker?

1 thema 3 sporen

Werkblad

SPOOR 2 – VERHALEN VAN MENSEN

Bron(nen):

Wie spreekt hier?
(Wie is deze persoon
/ groep?)

Wat maakt deze
persoon mee?
Welke emoties hoor
je?

Wat begrijp je
beter door dit
verhaal?

1 thema 3 sporen

Werkblad

SPOOR 3 – MENINGEN & FRAMING

Bron(nen):

Wie spreekt hier? (bv.
columnist, politicus,
influencer...)

Welk standpunt
neemt deze bron in?

Welke woorden,
beelden of “wij-
zij”-taal vallen
op?

1 thema 3 sporen

Werkblad

KORTE VERGELIJKING

Eén ding dat je
alleen uit de
feiten-bronnen
leerde:

Eén inzicht dat je
vooral uit de
persoonlijke verhalen
haalde:

Eén voorbeeld van
framing of kleur die je
in de meningsbronnen
zag:

Wat is er
veranderd in hoe jij
naar dit thema
kijkt na deze
oefening?

1 thema 3 sporen

SOCIALE MEDIA BAN

SPOOR 1: FEITEN & CONTEXT

Social media ban

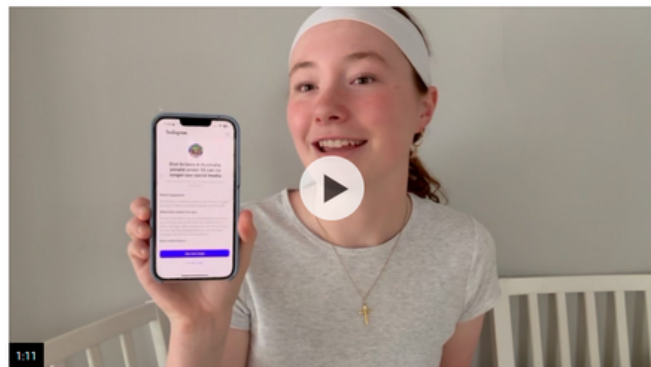

Australia has banned social media for kids under 16. How will it work?

4 days ago

Share < Save □

Helen Livingstone
Sydney

Under-16s in Australia are now banned from using major social media services including Tiktok, X, Facebook, Instagram, YouTube, Snapchat and Threads.

They must set up new accounts and existing profiles are being deactivated

1 thema 3 sporen

SOCIALE MEDIA BAN

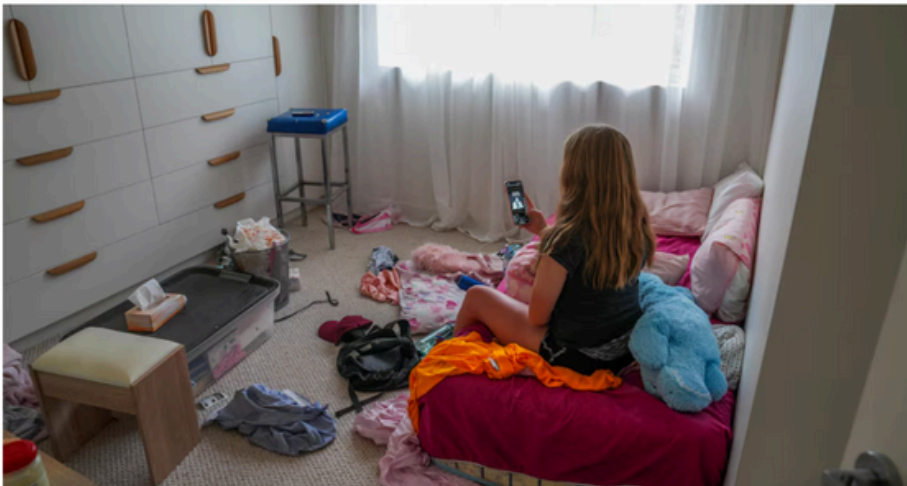
SPOOR 2 – VERHALEN VAN MENSEN

Australia's grand social media experiment is finally live.
Teens say nothing has changed

By political reporter Maani Truu

Social Media

Wed 10 Dec

"Pointless": Australia enforces social media ban as teens doubt its effectiveness

1 thema 3 sporen

SOCIALE MEDIA BAN

SPOOR 3 – MENINGEN & FRAMING

'Curiosity requires guidance, not secrecy', says psychologist on social media bans for teens

The social media ban won't work

On 26 November 2024, I spoke about how prohibition won't make social media platforms safer.

Prohibition doesn't work.

Prohibition is not how you make social media platforms safer or empower young Australians to navigate the online world.

The social media ban is not going to resolve the root causes of online harm. It's simply not going to work. All of us need platforms and greater transparency for users, but this bill provides neither.

Let's not forget how rushed the process has been.

The government allowed for a consultation period on the bill for 24 hours. The Senate hearing for the bill was only 10 minutes long, locking out from having their voices heard because of this process. We absolutely need to protect young people online and selling of their data.

A blanket ban, though, is not the way to do it.

The recent parliamentary inquiry into social media heard over and over that an age ban will not make social media safe and it will have unintended consequences for young people. Yet here we are again, with the government and the coalition ramming this bill through in the final sitting week of the year.

Why won't it work? This bill inserts a new definition of 'age-restricted social media platforms' which effectively puts a t

1 thema 3 sporen

KLIMAATVERANDERING

SPOOR 1: FEITEN & CONTEXT

DEEL 11 VAN DE REEKSE

6de IPCC-rapport: de wetenschappelijke wereld, geconfronteerd met nooit eerder geziene risico's, slaat opnieuw alarm

Het [Klimaatpanel van de Verenigde Naties](#) (Intergovernmental Panel on Climate Change of IPCC) heeft zopas het eerste deel van zijn zesde evaluatierapport ([Assessment Report 6 - WG 1 - De wetenschappelijke basis van klimaatverandering](#)) gepubliceerd.

Dit rapport, waarvan de redactie in 2017-2018 opstartte, bundelt de meest recente en uitgebreide wetenschappelijke kennis over het klimaatstelsel en de klimaatverandering tot nu toe. Het vorige rapport van dit type dateert van 2013-2014. Zoals in het verleden handelt het net gepubliceerde rapport over de wetenschappelijke (fysische) basis van het klimaat, en is het werk van Werkgroep 1. Het is het eerste rapport in een reeks van vier. De volgende delen zullen handelen over:

- Effecten, aanpassing en kwetsbaarheid (Werkgroep 2 - 2022);
- Beperking van de klimaatverandering (Werkgroep 3 - 2022);
- Het syntheseverslag (2022).

Dit nieuwe rapport komt op het juiste moment, omdat in 2023 de geboekte vooruitgang in de realisatie van de doelstellingen van de [Overeenkomst van Parijs](#) geëvalueerd zal

Wereld stoot recordhoeveelheid CO2 uit in 2025: grens van 1,5 graden opwarming bijna bereikt

Jeannette Kras
Redacteur

Klimaatonderzoekers komen met een harde boodschap: "We krijgen duidelijke signalen van de Aarde dat er bijna geen tijd meer is om het tij te keren."

De wereld gaat in 2025 opnieuw een treurig record breken. Volgens een nieuwe studie van het Global Carbon Project blijft de wereldwijde CO2-uitstoot uit fossiele brandstoffen maar toenemen. Ondanks alle inspanningen zal de teller dit jaar op 38,1 miljard ton uitkomen, een stijging van 1,1 procent vergeleken met het afgelopen jaar.

Koolstofbudget raakt op

In veel landen is het besef nu wel ingedaald dat we iets moeten doen aan de bizarre

1 thema 3 sporen

KLIMAATVERANDERING

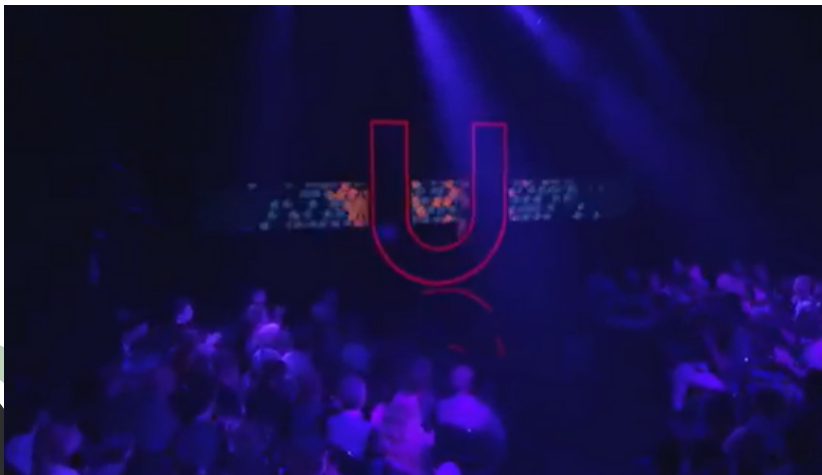
SPOOR 2 – VERHALEN VAN MENSEN

1 thema 3 sporen

KLIMAATVERANDERING

SPOOR 3 – MENINGEN & FRAMING

1 thema 3 sporen

Hoofddoekverbod bronnen

SPOOR 1: FEITEN & CONTEXT

Regio Oost-Vlaanderen

Oost-Vlaanderen voert hoofddoekenverbod in op provinciale scholen

Leerlingen van de provinciale scholen in Oost-Vlaanderen mogen geen hoofddoek meer dragen op school. De Oost-Vlaamse provincieraad heeft het hoofddoekenverbod vanmiddag goedgekeurd, weliswaar met wisselmeerderheid met Vlaams Belang. Maar niet alle scholen zien dat zitten. "We vrezen dat meisjes met een hoofddoek nu voor thuisonderwijs gaan kiezen", klinkt het.

Nico Teirlinck

© wo 30 apr. 16u24

Van de 700 leerlingen van Richtpunt campus Gent dragen er 100 een hoofddoek. De school vreest dat meisjes met een hoofddoek voortaan geen les meer zullen volgen op school.

"We zijn bang dat veel van die meisjes op straat terechtkomen", klinkt het. "En dat hun onderwijskansen en hun toekomst zo beknut worden."

"Waarschijnlijk ga ik dan thuisonderwijs volgen", zegt een leerling met een hoofddoek. "Zonder hoofddoek verlies ik een deel van mijn identiteit, en dat wil ik zeker niet."

"Mijn hoofddoek is meer dan een stukje stof", vult een ander meisje met een hoofddoek aan. "Het is een deeltje van wie ik ben. En als ik op school mezelf niet kan zijn, zal ik mij er ook niet veilig voelen. Een groot gevolg zal zijn dat veel meisjes met een hoofddoek zullen weggaan van de school."

1 thema 3 sporen

Hoofddoekverbod bronnen

SPOOR 1: FEITEN & CONTEXT

Hoofddoekverbod op scholen vergroot ongelijkheid

09/05/2025

Eind april besliste de Oost-Vlaamse provincieraad dat leerlingen in provinciale scholen vanaf 1 september 2025 geen religieuze of politieke symbolen meer mogen dragen. Dat betekent onder andere een verbod op het dragen van een hoofddoek. Deze beslissing staat haaks op een aantal democratische principes, vindt SAAMO Oost-Vlaanderen.

Onderwijs is een grondrecht. Elk kind en elke jongere heeft recht op kwaliteitsvol onderwijs, ongeacht afkomst, overtuiging, woonplaats of financiële situatie. Het Kinderrechtenverdrag benadrukt het recht van kinderen en jongeren om te leren en zich te ontwikkelen – in alle vrijheid.

Onderwijs heeft ook een emancipatorische rol. In het creëren van kansen, stimuleren van zelfontplooiing en maatschappelijke participatie. Gelijke onderwijskansen ontstaan wanneer jongeren in hun totaliteit erkend worden – inclusief hun achtergrond en overtuigingen.

Deze maatregel van de provincie treft vooral meisjes met een migratieachtergrond en beperkt hun toegang tot onderwijs, hun kans op de arbeidsmarkt en persoonlijke groei. Dit verbod is geen neutrale maatregel, maar een die disproportioneel meisjes en jonge vrouwen raakt, hun autonomie beperkt en de sociale ongelijkheid versterkt.

Gelijke kansen voor iedereen

Bij SAAMO Oost-Vlaanderen pakken we uitsluiting aan en strijden we voor gelijke kansen. Vanuit ons onderwijsopbouwwerk staan we naast jongeren en gezinnen die dagelijks botsen op structurele drempels. Uitsluiting ontstaat vaak op het kruispunt van afkomst, gender, religie en sociale klasse.

Onze medewerkers zien in hun dagelijkse werking dat jongeren zich sterker voelen wanneer ze zichzelf mogen zijn op school. In steden als Geraardsbergen, Ronse en Zelzate zetten we in op een schoolklimaat waar diversiteit erkend en ondersteund wordt. We begeleiden ouders en jongeren in hun traject doorheen het onderwijs en zien hoe belangrijk het is dat scholen openstaan voor verschil, en werken aan wederzijds vertrouwen.

Onderwijs moet verbinden

Wij roepen beleidsmakers op om deze beslissing te heroverwegen, in dialoog met jongeren, ouders, scholen en middenveldorganisaties. Zet in op ondersteuning en structurele maatregelen voor gelijke kansen. Een inclusief onderwijssysteem bouwt op samenwerking, erkenning en structurele ondersteuning. Onderwijs moet verbinden, niet uitsluiten. Alleen zo zorgen we ervoor dat elke jongere zich kan ontwikkelen, volwaardig kan deelnemen en perspectief heeft op een toekomst.

Hoe beleven moslimmeisjes het verbod op het dragen van de hoofddoek? Zijn er gevolgen voor hun psychologische en professionele ontwikkeling? In samenwerking met **Unia** en **PEPI** vroeg ik dat aan een honderdtal adolescente moslima's uit de derde graad van het Vlaams secundair onderwijs.

niet len.' Dit thema werd nog maar weinig onderzocht. Ik ging zelf op pad om vragen te stellen en gegevens te verzamelen. Dat levert opvallende resultaten op.

Mijn schooltrauma

Uit de ontwikkelingspsychologie weten we dat identiteit niet uit de lucht komt gevallen. Persoonlijkheid ontstaat vanuit biologische, sociale en historische factoren.

Het hoofddoekverbod zit helemaal verweven in deze factoren. Je kan dus verwachten dat het impact zal hebben op de identiteit van moslimmeisjes. Zo weten we dat een ernstig ongeval, onverwacht overlijden of diep trauma bepalend kan zijn voor het verdere leven.

Moslimmeisjes plaatsen het gedwongen afdoen van de hoofddoek in deze groep van ervaringen. "Ik ging altijd huilen toen ik moest aanhoren dat ik mijn 'doek' af moest. Mijn middelbaar 'schooltrauma', zo noem ik dat nog altijd." Bijna elke bevroegde moslima voelt zich onzeker wanneer zij aan de schoolpoorten haar hoofddoek afdoet. "Ik voel me bekeken. Ik schaam me wanneer ik de school binnenkom en de school verlaat."

Meer dan de helft van de leerlingen ervaart het afdoen van de hoofddoek als een vernedering. Je elke ochtend vernederd voelen, is een heftige emotie die impact heeft op je identiteitsontwikkeling.

Niet gemotiveerd

Het hoofddoekverbod knabbelt ook aan de motivatie van deze meisjes. Bijna de helft is niet gemotiveerd om deel te nemen aan buitenschoolse activiteiten. De reden? Het hoofddoekverbod

1 thema 3 sporen

Hoofddoekverbod bronnen

SPOOR 2 – VERHALEN VAN MENSEN

DM.
+

Waarom moet ik mijn hoofddoek afleggen als ik de schoolpoort binnenstap?

Studente Samia Bachiri begrijpt niet waarom ze haar hoofddoek moet afleggen als ze de schoolpoort binnenstapt. Een hoofddoek dragen is haar eigen keuze. Niet de hoofddoek, maar het hoofddoekenverbod is een vorm van onderdrukking, vindt zij.

© di 07 jul. 2020 15u09

899

451

735

DM.

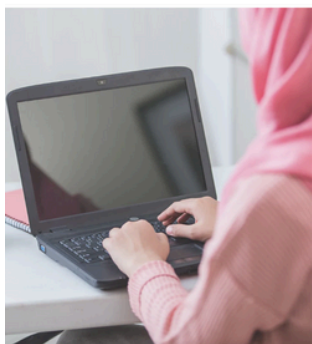
Ik ben teleurgesteld. Teleurgesteld omdat ik in een vrij, democratisch land als België nooit volledig mezelf kan zijn. Ik draag een hoofddoek. Voor vele mensen is de hoofddoek niks minder dan een stukje stof. Voor mij is het een groot deel van wie ik ben en een groot deel van mijn religieuze identiteit. Het dragen van een hoofddoek was een keuze die ik zelf heb gemaakt. Een keuze waar veel mensen zich blijkbaar tegen keren. Een keuze waar niet iedereen achter staat.

Lees ook

[Duizendtal aanwezig op betoging in Brussel tegen hoofddoekenverbod in hoger onderwijs](#)

© zo 05 jul. 2020

Oud-studenten vertellen over hun strijd tegen het hoofddoekverbod op hun hogeschool

Safia, Kadiatou, Fatima Zahra en Letimade. Dit zijn de namen van de vier studenten die in 2017 besloten het hoofddoekverbod van de Brusselse hogeschool Francisco Ferrer aan te klagen. De jonge vrouwen hadden de moed om de confrontatie aan te gaan met een islamfoob systeem dat moslimvrouwen koste wat het kost wil uitsluiten van de Belgische samenleving. Onze partnerorganisatie MRAX had de eer hen te ontmoeten en hun verhalen op te tekenen.

DOOR ALI NISSEKAMA OP 19 APRIL 2022

De kwestie van de 'exclusieve net onderwerp van discussie geweest scholen, waaronder de Brusselse scholen in hun instellingen ook

doekenverbod is een verbod dat scholen en werkgevers het recht geeft om en werknemers te verbieden een hoofddoek te dragen om zo een neutrale te creëren. Een neutrale omgeving is naar mijn mening een omgeving waar iedereen heeft een eigen mening te vormen zonder het gevoel te krijgen in een bepaalde iduwd te worden.

ou niet mogen betekenen dat je jezelf niet mag zijn. Ik ben een moslima dus ik le Islam. Dit is mijn persoonlijke geloofsovertuiging. Mijn hoofddoek is daar een

1 thema 3 sporen

Hoofddoekverbod bronnen

SPOOR 3 – MENINGEN & FRAMING

Hoofddoekverbod in Oost-Vlaanderen: neutraliteit of bullshitbeleid?

Een week geleden opende ik het nieuws en dacht ik: het is weer zover. De provincieraad van Oost-Vlaanderen besliste om vanaf volgend jaar religieuze symbolen te verbieden in provinciale scholen. Wéér een maatregel die vrouw rechtstreeks raakt. Terwijl we als samenleving graag verkondigen dat we streven naar gelijkheid en vooruitgang, worden er wetten en regels ingevoerd die net het tegenovergestelde doen – die uitsluiten in plaats van verbinden.

DOOR [DUNAINA KASTIJ](#) OP 07 MEI 2025

SHARE

In gesprek met Samira Azabar en Ida Dequeecker over 15 jaar BOEH! (Baas Over Eigen Hoofd)

Hoofddoekenverbod: 'Onder het mom van neutraliteit worden vrouwen gediscrimineerd'

Het verbod op het dragen van levensbeschouwelijke tekens in openbare functies

